

Internetconsultatie Wet Accreditatie op Maat

Reactie Hanzehogeschool Groningen, 21-08-2016

De Hanzehogeschool Groningen heeft kennis genomen van de Wet Accreditatie op Maat en wil graag onderstaande reactie geven ter verbetering van het wetsvoorstel.

Algemeen

De wijzigingen in de Wet betreffen optimalisatie van accreditatie als borgingsinstrument voor onderwijskwaliteit. De regering heeft vijf doelstellingen geformuleerd voor het stelsel van accreditatie. Deze doelstellingen worden breed gedragen door betrokkenen in het hoger onderwijs. Dat geldt ook voor de Hanzehogeschool Groningen.

De Hanzehogeschool Groningen onderstreept de kern van het stelsel, namelijk peer review. Collegiale beoordeling door onafhankelijke en deskundige vakgenoten is – net als in het vorige stelsel – een belangrijk middel om eigenaarschap bij docenten, studenten en bestuurders te realiseren, te behouden en te verbeteren.

Ook zijn we positief over de maatregelen om een betere balans te realiseren tussen verantwoording en verbetering. Zonder te tornen aan de verantwoordingsfunctie beoogt het voorstel de verbeterfunctie te optimaliseren en daarmee ook de ontwikkeling van een kwaliteitscultuur. Deze cultuur kan met name bloeien als er een open en eerlijk gesprek tussen docenten, studenten en bestuurders kan worden gevoerd over ontwikkeling en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.

Overwegingen

Vanuit de doelstellingen heeft de Hanzehogeschool Groningen het wetsvoorstel gelezen. We plaatsen een aantal vraagtekens bij de gewenste effecten van de uitwerking.

Lasten

Het stelsel is er op gericht de administratieve lasten te verminderen. Ervaren lasten werden als groot ervaren. We zien dat het wetsvoorstel beoogt de lasten te verlagen (de administratieve lasten met 15%), maar twijfelen over het gewenste effect van de maatregelen voor de 'ervaren' lasten. Daar waar aan de ene kant de lasten worden verminderd door instellingen minder documentatie te laten aanleveren, nemen de lasten aan de andere kant toe (integraal afwegingskader p. 5). door de bijdragen van studenten in de zelfevaluatie (zoals beschreven in art. 5.13.3). De Hanzehogeschool Groningen plaatst vraagtekens bij het nut en noodzaak van deze maatregel.

De bedoeling van deze bijdrage aan de zelfevaluatie is duidelijk maar de extra last die een hoofdstuk voor studenten met zich meebrengt weegt niet op tegen wat we al hebben. Zo is in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) opgenomen hoe het onderwijs wordt geëvalueerd en hoe studenten daarbij worden betrokken. Het OER wordt vastgesteld met instemming van de opleidingscommissie (OC), alsmede met de instemming van de medezeggenschapsraad.

Met het wetsvoorstel Versterking bestuurskracht is vastgelegd dat opleidingscommissies zich als kerntaak richten op advisering over de bevordering en borging van de kwaliteit van de opleiding. Daarmee zijn studenten een partner in het kwaliteitszorgsysteem geworden. De meerwaarde van de bijdrage van studenten zien we daarom, vooral in het gesprek tijdens de visitatie en niet in het laten meeschrijven aan de zelfevaluatie. We zien ook graag de OC vertegenwoordigd in het studentenpanel op de visitatiedag.

Vertrouwen

Vertrouwen dient voorop te staan, zo is één van de doelstellingen van het nieuwe stelsel. Daartoe wordt de terminologie in het wetsvoorstel en in het accreditatiekader aangepast. Dit is een goede start om vertrouwen een centrale plek te geven in het stelsel. We vragen aandacht voor een goede uitvoering ervan, omdat vertrouwen ook vooral een beleving is die wordt gecreëerd bij de uitvoering van een visitatie.

Meer eigenaarschap bij docenten

We zijn sceptisch of dit wetsvoorstel bijdraagt aan meer eigenaarschap over onderwijskwaliteit bij docenten en de ontwikkeling van een kwaliteitscultuur. Die cultuur wordt vooral bepaald door de organisatiecultuur en interne kwaliteitszorg. We vragen ons af deze wijzigingen invloed hebben op de interactie tussen de student en docent, op de ruimte die zij hebben en de momenten dat zij elkaar vinden, inspireren en zich aan elkaar verbinden (p. 21 en 22 Memorie van toelichting bij Wetsvoorstel).

Draagvlak

In het integraal afwegingskader (p. 3) rechtvaardigt de Minister de wijzigingen in dit wetsvoorstel. Eén reden voor het wijzigen van de wet is omdat 'het draagvlak voor het stelsel onder druk is komen te staan'. De Hanzehogeschool Groningen vraagt zich af of met dit wetsvoorstel het draagvlak toeneemt. Het stelsel krijgt zijn beslag in een nieuw accreditatiekader van de NVAO, waarin sprake is van enerzijds de optimalisatie van het stelsel zoals beschreven in dit wetsvoorstel en anderzijds een pilot instellingsaccreditatie. Een deel van het hoger onderwijs had juist graag gezien dat dit (de instellingsaccreditatie) de kern van het nieuwe stelsel was geworden.

Alles overziend

- Inhoudelijk menen we dat de rol van studenten mede door Versterking bestuurskracht zodanig is geborgd dat het door studenten mee laten schrijven aan de zelfevaluatie geen toegevoegde waarde levert en leidt tot een lastenverzwaring.
- In algemene zin, ondanks vraagtekens bij de beoogde effecten van dit wetsvoorstel menen we dat de ingezette koers van het accreditatiestel gunstig is.
- Gelet op de landelijke en politieke discussies die vooraf zijn gegaan aan dit wetsvoorstel liggen er nog veel kansen en uitdagingen om het stelsel in de toekomst door te ontwikkelen en van breed draagvlak te voorzien. We zien daarom ook graag dat de evaluatie van dit stelsel zich niet alleen richt op de administratieve lasten (p. 37 in Memorie van toelichting), maar dat ook de andere beoogde doelstellingen worden geëvalueerd.
- Tot slot wordt in de toelichting niet vermeld wat de betekenis is van deze wetswijziging voor lopende accreditaties en instellingstoetsen. We zien graag dat een opmerking over overgangsrecht wordt opgenomen in de toelichting (zo vindt de ITK-beoordeling van de Hanzehogeschool Groningen reeds plaats aan de hand van de nieuwe ITK-standaarden).

*Contactpersoon namens de Hanzehogeschool Groningen:
Nynke Dijkstra, n.j.dijkstra@pl.hanze.nl of 050-5957603*